

Ενότητα 2 - Κεφάλαιο 10: Κοινωνικά δίκτυα και εκπαίδευση. Κύριες προκλήσεις, πλεονεκτήματα και αδυναμίες των εφαρμογών για κινητά στην εκπαίδευση

Περίληψη

Η χρήση των κοινωνικών δικτύων ως εργαλείο επικοινωνίας, διαφήμισης και ειδήσεων είναι πολύ συνηθισμένη στην καθημερινή ζωή. Οι χρήστες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης είναι όλο και νεότεροι. Ακόμη και παιδιά ηλικίας δημοτικού σχολείου ασχολούνται με τα κοινωνικά δίκτυα. Τα τελευταία χρόνια, η προοπτική των κοινωνικών δικτύων στην εκπαίδευση και τη μάθηση έχει αποκτήσει μεγαλύτερη σημασία. Πολλοί μαθητές χρησιμοποιούν τα κοινωνικά δίκτυα στην κοινωνική ιδιωτική τους ζωή και είναι πρόθυμοι να τα χρησιμοποιήσουν στον τομέα της μάθησης. Ωστόσο, η χρήση εργαλείων/πλατφορμών κοινωνικής δικτύωσης για εκπαιδευτικούς σκοπούς προϋποθέτει σοβαρή σκέψη, καθώς υπάρχουν θέματα όπως οι νόμοι και οι κανονισμοί περί προστασίας της ιδιωτικότητας, τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, ο κυβερνοεκφοβισμός και άλλα, που πρέπει να ληφθούν υπόψη. Επιπλέον, το εύρος ηλικίας των ομάδων-στόχων πρέπει επίσης να μελετηθεί και να ληφθεί υπόψη. Σε αυτό το κεφάλαιο θα αποκτήσετε μια βαθύτερη γνώση σχετικά με τα εργαλεία/πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, θα μάθετε τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες τους στον τομέα της εκπαίδευσης, θα αποκτήσετε γνώση για τη γενιά των κοινωνικών δικτύων και θα ανακαλύψετε ορισμένα παραδείγματα ορθής πρακτικής για τη χρήση των κοινωνικών δικτύων στην εκπαίδευση στο πλαίσιο διαφορετικών ομάδων-στόχων.

Λέξεις κλειδιά: ψηφιακά μέσα, πίεση ομοτίμων, ανάλυση μάθησης

Εισαγωγή

Για όσο υπάρχουν άνθρωποι που περπατάνε σε αυτή τη γη, θα υπάρχουν κοινωνικά συστήματα. Η εμπλοκή στην κοινωνία μας σημαίνει ότι κάθε άτομο λαμβάνει πληροφορίες, τις αναζητά, τις παράγει, τις επεξεργάζεται και επικοινωνεί για να επιτύχει τους στόχους του ή για να ικανοποιήσει τις ανάγκες του (Gabriel & Röhrs, 2017).

Ο όρος "μέσα κοινωνικής δικτύωσης" σημαίνει δικτύωση, επικοινωνία, σύμπραξη και συνεργασία μεταξύ ατόμων που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο. Τα κοινωνικά δίκτυα, τα ιστολόγια, τα μικρο-blogs και οι πλατφόρμες φωτογραφίας ή βίντεο είναι τυπικοί εκπρόσωποι. Γνωστές πλατφόρμες είναι το Twitter, το Facebook, το Snapchat, το Instagram, ή το YouTube.

Οι ψηφιακές τεχνολογίες επεκτείνονται σε όλους τους τομείς της ζωής, γεγονός που οδηγεί σε σημαντικές αλλαγές στις κοινωνικές δομές μας, όπως στους χώρους εργασίας, στην εκπαίδευση ή στην ιδιωτική ζωή. Παρακολουθώντας τις διαδικασίες κοινωνικοποίησης των νέων, τα ψηφιακά μέσα έχουν επιπτώσεις στις νεότερες γενιές. Βιώνουν κάτι που ονομάζεται "διαρκώς ενεργός" ("always-on").

Προχωρώντας από το Web 1.0, το οποίο καθοδηγούνταν κυρίως από εταιρείες και ιδρύματα, είμαστε τώρα σε έναν τομέα όπου σχεδόν όλοι μπορούν να συνεισφέρουν 24 ώρες την ημέρα. Αυτό το φαινόμενο ονομάζεται Web 2.0, το οποίο βρίσκεται σε άνθηση από τα πρώτα χρόνια της νέας χιλιετίας. Την εποχή του Web 1.0 οι πληροφορίες διαχέονταν από την κορυφή προς τα κάτω. Οι εταιρείες έφτιαχναν ιστοτόπους και οι χρήστες μπορούσαν να λαμβάνουν πληροφορίες από εκεί. Σήμερα, δυνητικά όλοι μπορούν να παράγουν περιεχόμενο και να το διαμοιράζουν στο διαδίκτυο. Άλλοι μπορούν να πάρουν το περιεχόμενο, να το επεκτείνουν, να το αλλάξουν, να το μάθουν και, μέσα από αυτό, να αναπτύξουν κάτι εντελώς διαφορετικό. Αυτές είναι οι αρχές του όρου Web 2.0 (Schmidt, 2013).

Επιπλέον, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης επιτρέπουν στους ανθρώπους να δημιουργούν προσωπική δημοσιότητα που διαφέρει από την κλασική δημοσιογραφία σε τρία σημεία:

1. Η υποκειμενικότητα κάθε ατόμου αποφασίζει για το περιεχόμενο στο blog ή σε μια ανάρτηση, κάθε άτομο αποφασίζει αυτόνομα,
2. Το κοινό-στόχος δεν είναι όλος ο κόσμος αλλά το προσωπικό δίκτυο φίλων, συναδέλφων ή ανθρώπων με τα ίδια ενδιαφέροντα,
3. Η μέθοδος της επικοινωνίας είναι διαφορετική, ενώ η δημοσιογραφία δημοσιεύει στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης με στόχο την επικοινωνία και τον διάλογο (Schmidt, 2013).

Συμπέρασμα

Σε αυτό το κεφάλαιο εξετάσαμε βαθύτερα τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τα εργαλεία που παρέχουν. Το διαδίκτυο είναι ένα μεγάλο πεδίο γεμάτο με πολλές δυνατότητες και ευκαιρίες για ενίσχυση της καθημερινής μας ζωής, κάνοντας τα πράγματα ευκολότερα για εμάς.

Ταυτόχρονα, για να διαχειριστούν όλα αυτά τα εργαλεία που αλλάζουν τόσο πολύ γρήγορα, είναι απαραίτητο να διδάξουμε στα παιδιά μας πώς να χρησιμοποιούν τα ψηφιακά μέσα και να τους προσφέρουμε ικανότητες τόσο για να δουλεύουν με το διαδίκτυο όσο και για να σκέφτονται κριτικά απέναντι στις συνεχείς διεργασίες που συμβαίνουν σε αυτό.

Στα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, το διαδίκτυο έχει συχνά αρνητική όψη. Οι εκπαιδευτικοί απαγορεύουν τις κινητές συσκευές στις αίθουσες διδασκαλίας τους, αντί να συμπεριλάβουν τις δυνατότητές τους στη διδασκαλία τους. Ταυτόχρονα, όλο και περισσότεροι μαθητές ζητούν να εκπαιδευτούν στη χρήση ψηφιακών μέσων, καθώς, μεταγενέστερα, οι τομείς εργασίας τους θα απαιτούν ικανότητες στις ψηφιακές τεχνολογίες.

Ακόμη κι αν το διαδίκτυο μας περιβάλλει σε καθημερινή βάση, η άποψή μας για αυτό είναι κυρίως αρνητική. Μας κλέβει χρόνο και μας εμποδίζει από το να είμαστε αποτελεσματικοί. Παρ' όλα αυτά, βλέποντάς το από διαφορετική οπτική γωνία, το διαδίκτυο μας βοηθάει σε πολλά καθημερινά καθήκοντα και είμαστε τόσο εξοικειωμένοι με αυτό, ενώ το να εργαζόμαστε χωρίς αυτό θα ήταν αρκετά δύσκολο για τους περισσότερους από εμάς. Η λογική χρήση του στις αίθουσες διδασκαλίας στα σχολεία και τα πανεπιστήμια θα βοηθήσει τους "digital natives" να προσαρμοστούν σε μια κοινωνία που αλλάζει όλο και πιο γρήγορα, μέρα με τη μέρα.